Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường

DÉPOT LÉGAL

NĂM THỨ 11 — SỐ 1110 — 丁丑年八月十四日 — NGÀY THỨ BẢY 15 SEPTEMBRE 1937

GIÁ BÁO: MẪI SỐ 0$04
TRONG NƯỚC: Một năm 6$00 — Sáu tháng 3.10 — Ba tháng 1.60
PHÁP VÀ THUỘC-ĐỊA PHÁP: Một năm 7$00 — Sáu tháng 3$50
NGOẠI QUỐC: Một năm 11$00 — Sáu tháng 6$00
Mua báo và đăng quảng-cáo xin trả tiền trước.

TIẾNG-DÂN

Mỗi tuần xuất-bản ba kỳ: thứ BA, thứ NĂM và thứ BẢY
Số 123, đường Bông-Ba, HUẾ
Điện-thoại số 62 — Đánh giây thép: TIENGDAN HUE
Chủ-nhiệm kiêm chủ-bút HUYNH-THUC-KHANG
Quản-lý TRAN DINH-PHIÊN

Không bằng người mà không biết hổ, không sao bằng người được!
(Mạnh tử)

SỨC MẠNH VÔ HÌNH

LÒNG BIẾT HỔ

Trời phú cho người cái lương tâm «biết hổ» (tri sỉ), do cái lòng biết hổ đó, tự nhiên sanh ra sức phấn đấu. Cũng là con người như thế, mà người ta làm nên công nghiệp giúp ích cho đời, mình lại ăn không ngồi rồi, không làm ra việc gì, đến đời sống riêng cũng nhờ đến kẻ khác. Cũng là cái nước, mà quốc dân nước người làm cho nước được giàu mạnh, quốc dân mình lại hư hèn để đến nước yếu, nòi mòn v. v... Theo chỗ so sánh trên mà nảy ra lòng phấn phát, gắng sức làm cho bằng người, ấy là sức mạnh của lòng «biết hổ».

Hiện cuộc Trung-Nhật chiến tranh ngày nay, tuy chưa rõ tương lai ra sao, song ai cũng công nhận lần xung đột nầy, toàn cả người nước Tàu đối với công cuộc kháng Nhật, khẳng khái hăm hở hơn khoảng Tuần dương và Tùng hộ năm trên (1932-33), nghĩa là người Tàu hiện nay có sức mạnh hơn người Tàu năm trước; mà nguồn gốc nảy ra sức mạnh ấy tức là lòng «biết hổ» vậy.

Biết hổ thế nào?

Sau cuộc cách mạng đánh đổ triều Mãn Thanh, lập thành Dân quốc, từ các tay lãnh tụ cho đến các phần tử trong đảng cách mạng, ai nấy đều nhận rằng cách mạng thành công, có lòng tự kiêu, xem mình cũng không kém gì Hoa thịnh Đốn nước Mỹ, Gia phú Nhĩ nước Ý, là bậc anh hùng tột bực rồi; vì lòng tự kiêu đó, diễn ra những tấn kịch chia nhà rẽ cửa, nhứt là bọn đứng đầu quân phiệt kế tiếp xâu xé nhau mà quên bẵn rằng mình còn kém thua các nước mạnh trên thế giới nhiều.

Kéo dài cuộc nội tranh trên 20 năm mà lòng tự kiêu đó còn chất chứa trong đám tai to mặt lớn, chưa tiêu đi được; tấn kịch Mãn châu, Đông Iam tỉnh, người Nhật thừa cơ phang cho một «cú» rất đau đớn, đau đớn cho đến cái lòng tự kiêu của người Tàu phải nhường chỗ cho cái lòng «biết hổ» xen vào; nhờ cái lòng biết hổ đó mà sức mạnh ngầm ngầm nảy ra. Tức cho rằng hiện cuộc Trung Nhật xung đột ngày nay mà người Tàu có những trận kháng cự với người Nhật bẵn hỏi, toàn do sức mạnh của lòng «biết hổ» cũng không phải là quá đáng.

Chứng thực ở đâu?

Trên 2, 3 năm nay, Tưởng giới Thạch, lãnh tụ đảng quốc, đề xướng cuộc vận động «tân sanh hoạt», nên 4 chữ «lễ, nghĩa, liêm, sỉ» làm tiêu-chuẩn, mượn tiếng «tiểu cọng» để huấn luyện quân sự; đến một tiệc chúc thọ mà nhân nhịp mua sắm đến cả 1.000 chiếc tàu bay. Ngoài ra, sắp đặt ngầm ngầm nhưng công cuộc kháng Nhật, chăm về thực tế nhiều, tuyệt nhiên không có cái lối tự kiêu như trước.

Sau Đông bắc vào đảy người Nhật, ở Ninh hạ (thuộc tỉnh Cam túc) cái làm một hành tỉnh, trước vườn công viên có lập một cái bia, trên có 5 chữ lớn «Tri sỉ cận hồ dõng» 知恥近乎勇, chủ tỉnh Mả hồng Qui soạn bài bia, trong có những lời thống thiết đại khái nói:

«Đông bắc bị chiếm mất đã 3 năm nay, mà xét xem nhân tâm trong nước, nhân tuần

(Xem qua trang 2 cột 5)

KIM-SANH-SANH

Thời cuộc Âu-châu

HỘI NGHỊ ĐỊA TRUNG-HẢI

Hội-nghị các nước ở bờ Địa-trung-hải định sẽ nhóm tại Nyon, một thành phố giữa khoảng đường từ Genève đi Lausanne.

NGA TỐ CÁO Ý LÀ THỦ PHẠM MẤY VỤ BẮN CHÌM TÀU BUÔN Ở ĐỊA-TRUNG-HẢI

Đại-sứ Nga ở Rome có đệ trình bộ Ngoại giao Ý hôm 2 bản thông điệp trong tố cáo Ý là thủ phạm mấy vụ bắn chìm tàu buôn ở Địa-trung-hải và buộc Ý phải chịu trách nhiệm bồi thường thiệt hại. Nếu không thế thì từ rày về sau Nga sẽ cho chiến hạm chạy theo ảng hộ tàu buôn mình ở trong biển đó.

Ý ĐÃ TUYỆT GIAO VỚI NGA...

Các chính giới Ý tuyên bố rằng sự vận động của sứ quán Nga ở Rome nhằm đích là phá hoại cuộc hội nghị Địa trung-hải. Theo tin của phái viên của các báo Pháp ở Rome gởi về thì hình như chính phủ Ý đương trù tính sự tuyệt giao với Nga.

...VÀ KHÔNG PHẢI NGƯỜI ĐI DỰ HỘI NGHỊ

Ý đã trả lời thư mời đến dự hội nghị, nói rằng mình đã sẵn lòng nhận đi dự hội nhưng tiếp luôn hai bản thông điệp của Nga, buộc mình phải gác việc đi dự hội lại một bên.

ĐỨC CŨNG HỨA THEO Ý

Cũng một kiểu với Ý, Đức đã trả lời rằng mình vẫn sẵn lòng cộng tác với các cường quốc, nhưng các sự khêu khích của Nga sẽ viết đối với Ý sẽ làm cho hội nghị Địa-trung-hải không kết quả tốt được. Vậy nên Đức cũng đề nghị như Ý xin giao cho Ủy ban bất can thiệp xét vấn đề Địa-trung-hải.

NHƯNG HỘI NGỊ ĐỊA-TRUNG-HẢI VẪN NHÓM NHƯ THƯỜNG

Các nhà ngoại giao Anh, Pháp nói chắc rằng dầu Ý và Đức không chịu phái người đi dự hội, nhưng hội nghị Địa-trung-hải vẫn nhóm họp vì tất cả các cường quốc khác đều nhận lời đi dự hội.

NGA NHỨT ĐỊNH VẠCH MẶT Ý

Trong các giới Sô-viết người ta tiếp được tin nói rằng đến lúc hội nghị Nyon nhóm họp, đoàn đại biểu Nga sẽ tuyên bố các sự đã man của Ý và sẽ chỉ rõ các sự cướp đựt của các chiến hạm Ý ở Địa-trung-hải.

Người ta nói rằng đoàn đại biểu Nga có nắm đủ tài liệu để chứng thật rằng tiềm thủy đỉnh Ý đã đánh đắm tàu Nga.

HỘI NGHỊ CỬ NHÓM

Mặc dầu Ý, Đức không dự, hội nghị Nyon vẫn cử nhóm Ông Yvon Delbos (Ngoại giao Tổng trưởng Pháp) được cử làm chủ tịch.

CHUYỆN ĐỜI

Rỏ cái không may cho chị em nữ giới Nhật!

Người ta kể sự sung sướng trên đời: ăn thì ăn như người Tàu, chết thì làm đám tang như người Annam, lấy chồng thì lấy đàn ông Mỹ, mà kiếm vợ thì lấy đàn bà Nhật. Theo ý trong câu nói đó thì đàn bà Nhật có tánh cách chiều chồng, làm cho đàn ông được như ý, người nào lấy vợ người Nhật-bản là được cái hạnh phúc sung sướng đó.

Nhưng việc đời trêu chọc, không có cái gì mà giữ mãi một mực như đinh đóng, mà không thay đổi nên ở Trung-hoa mới có nảy ra cái khổ to cho mấy bác lấy vợ Nhật!

Theo tin Tàu, nhân cuộc Trung-Nhật chiến tranh nầy, chánh phủ — vì có lẽ cả các giới Trung-hoa — có ý khi mấy nhà trong chánh giới quân giới có vợ Nhật là phái thân Nhật — như Ân-nhứ Canh v. v — nên có quan thứ trưởng một bộ nọ ở Nam kinh có vợ Nhật đều không được tại chức, và các bà Nhật kia đều bị đuổi...

Rỏ cái ách vận các chị em Nhật lấy chồng người Tàu gặp cuộc chiến tranh nầy!

Mà nhà đương cuộc Tàu sự cũng phải. Vì trước-kia, trận Nhật-Nga chiến tranh (1904), có một chị ái Nhật khuất cả đồ bí mật của một viên đại trưởng Nga đem về nước mình, làm cho Nga thua một trận to. Người đó còn thế, huống là các bà, các cô.

Nhân cuộc hai nước thất hòa mà có những gia đình rối phụng chia loan, rỏ là đều không may cho chị em Nhật. Nhưng riêng về mấy nhà quân nhân Tàu, thì tưởng không nên phàn nàn. Vì trên lịch sử Tàu đã có câu chuyện «cái thế cầu tướng» kia:

Về đời chiến quốc, Ngô-Khởi là một tay tướng có tài, học binh pháp rất giỏi. Lúc nước Lỗ bị quân nước Tề đánh, vua nước Lỗ muốn dùng Ngô Khởi làm tướng đánh nước Tề, nhưng vì Ngô Khởi có vợ người nước Tề, sợ thông với Tề. Ngô-Khởi biết vua Lỗ nghi về có đó, nên giết quách vợ để cầu làm tướng.

Theo cái gương Ngô Khởi trên thì mấy bác quân nhân Tàu có vợ Nhật mà bỏ ngay vợ đi, để đánh Nhật cứu nước cũng không sao, chỉ tội cho mấy chị em Nhật mang cái nạn «mất chồng»!

Nhưng đó cũng tại chị em Nhật trọng nước hơn chồng và sứ mệnh của lòng yêu nước của chị em đã làm cho đức chồng miễn theo, nên người ta mới nhận là ngụ hiểm mà có chuyện như trên. Nếu như chị em nữ giới Cổ Việt ta, thì có lấy chồng người nước nào, cũng không đi lo ngại gì cả. Vì sao? Vì nữ giới ta — trừ số rất ít biết theo gương bà Trưng, bà Triệu — phần nhiều là trọng chồng hơn nước!

— Chứng cớ ở đâu?

— Tài đồ bộ sử nhà ra, chỉ có vài tờ thì có nàng Mỵ châu, lấy chồng người nước ngoài là Trọng Thủy (con Triệu Đà), rồi yêu chồng, thương chồng, cho chồng xem cái máy nỏ móng rùa của cha mình, Trọng Thủy mới bẻ hư cái máy đó rồi về mách Triệu Đà sang đánh, bỏ cả giang sơn!

Trên sử đã có cái gương yêu chồng hơn cha đó. Cũng theo phong tục, thì những câu lưu truyền thông hành trong dân gian, nào «thập nữ viết nô» (十女曰奴), nào «nữ sanh ngoại tộc» (女生外族), cho đến câu ca dao: «Hai tay vun lấy đồng rồng, lội trời thì chịu, em thương chồng hơn cha» v. v...

Bởi chị em Cổ-việt ta trọng chồng, thương chồng như thế, nên dầu lấy Tàu, lấy Tây, lấy Chà, lấy Mèn..., đã là chồng thì ai cũng là đức chồng quí hóa hết, có khi nhậu đặt cái nước lên trên chồng, mà đến phải cho nước người ta ngại!

Cái đó chị em Nhật thay chị em mình ư. Có phải vậy không?

Quảng Thái

ÔNG CÒ BÉTAILLE BẮN CHẾT TƯƠI MỘT HUNG PHẠM

Mười Đâu, thủ phạm giết lính Đua ở Hốc môn (Nam kỳ), từ lâu nay vẫn trốn biệt quanh lối Bà Điểm, Gò Vấp, không ai biết. Hôm 9 Septembre, lính Mao và cai Triều đi tuần về lối làng Chí hòa lại gặp 2 tên ta mặt bóp đèn lò ra bộ khả nghi; 2 người lính chạy lại, thì một đứa rượt thoát, chú lính Mao vì theo, còn một đứa đứng ym. Chú cai Triều lại toan hỏi giấy, đó đâu tên nầy rút dao đâm chém tử tung. Hai bên cự nhau: người cai rớt xuống ruộng, bị thương nặng, kêu vạn, làng xóm ra tiếp cứu, hung thủ tự xưng là mười Đâu, chính y đã giết lính Đua, đâm lính Lợi, bây giờ toan giết cai Triều nữa cho biết tay. Nó lại nói nó đi nạp mình đấy, song có dẫn nó về bót Bà Điểm thì đi cách nó 10 thước, không thì nó giết chết. Toán dân làng cùng hương chức và lính Mao vâng lời, để nó đi thong thả, súng ống kềm theo sau như đưa vị quan quí nào vậy. Cách bót Bà Điểm chừng vài trăm thước, ông Cò Bétaille ra chặn đường, cầm súng lục buộc Mười Đâu phải dơ tay lên qui thuận không thì bắn chết. Nó lườm lườm cặp mắt, không vâng lời chi hết. Bảo lần nữa, nó cũng làm thinh. Tức quá, ông Cò lấy cò chỉ thiên một phát, nó tưởng bắn thiệt, lách đầu trở, rồi a vào ông Bétaille làm dữ, ông nầy tiếp luôn một phát, nó ngã ra chết tươi!

Tấn kịch hạ màn, ông Cò cho chở cai Triều cùng tử thi Mười Đâu vào nhà thương Bà Chiểu.

Đồng-bào mấy tỉnh ngoài Bắc, sau trận lụt vỡ đê, nhà cửa trôi ngập, hoa lợi, của cải theo giòng nước!

Ai là người dư ăn dư mặc có nghĩ đến cảnh ấy không? Ai là người từ thiện?

Thương nhau cùng!

28 NGƯỜI RA TRƯỚC TÒA VÌ VIỆC LẬP CÔNG ĐOÀN KHÔNG XIN PHÉP

Các báo trước đây có đăng tin trong Nam đã có một công đoàn thành lập, có ban trị sự, có hội sở bẩn hẻo...

Nhưng đó chỉ là một công đoàn do M. Lê văn Thử bịa đặt ra, làm cho sáng 9 Septembre, cả 28 người phải ra trước tòa trừng trị Saigon. Tòa xử vụ nầy, vì cớ lập công đoàn không xin phép. Ban trị sự mà M. Lê văn Thử bày ra kia, chỉ có mấy người, còn thì bày đặt cái tên giả cho rậm đám.

Can vụ nầy có cả ông Trần v. Thạch, Nguyễn v. Tạo nữa.

Tòa tuyên án: 10 người bị mỗi người 2 tháng tù; 1 tháng tù: 2 người; 15 ngày tù: 2 người; 1 tháng tù treo: 13 người. Tha bổng: 1 người.

Thế là ở Nam kỳ chưa có công đoàn nào được thành lập cả. Phiên tòa nầy đủ cải chính cái tin các báo đăng trước kia.

TRUNG-NHẬT CHIẾN-TRANH

CUỘC TỔNG CÔNG CỦA NHẬT Ở THƯỢNG HẢI HOÀN TOÀN THẤT BẠI

Thượng hải, 10-9 — Từ tảng sáng hôm thứ sáu, hai quân Tàu Nhật lại xáp chiến kịch liệt trong miền Giang loan.

Trong lúc ấy, đại đội quân Nhựt ở miền từ Ngô tùng đến Bảo sơn công tấn công, có máy bay và xe tăng theo trợ chiến. Người ta nói rằng quân Nhật toan phá hủy trận tuyến của quân Tàu về đánh rốc vô miền Hoa trung.

Nhưng theo tin tức ở các mặt trận gởi về thì từ sớm mai tới bây giờ quân Nhật bị thiệt hại rất nặng nề và chưa đạt được mục đích ở một nơi nào cả.

QUÂN NHẬT BỊ ĐÁNH LUI Ở GẦN GA PHÍA BẮC

Thượng-hải, 11-9 — Cuộc tấn công của quân Nhật trong khu vực nhà ga phía Bắc đã hoàn toàn thất bại.

Các toán quân Nhật nhiều phen liều chết tiến rốc vô phòng tuyến của quân Tàu song bị súng liên thanh bắn rả như mưa, khiến họ bị tử, thương nhiều quá rốt cuộc phải thối lui.

Thượng-hải, 12-9 - Người Tàu nói rằng quân họ đã đánh đến được quân Nhật vào cả 3 mặt trận và ở đường Ngô tùng, là đường rất quan trọng từ Thượng hải đến sông Hoàng phố.

Lại thêm quân Tàu đã tràn thẳng trong một trận rất kịch liệt đánh luôn 6 đêm ngày trên đọc sông Hoàng Phố.

PHÁO BINH TÀU BẮN TRẬN TUYẾN CỦA NHẬT

Thượng-hải, 10-9 — Từ sớm mai rồi, pháo binh Tàu đã xả súng đại bác bắn vô trận tuyến của quân Nhật trong xóm Dương tự phố và gần tô giới Pháp quường.

Vì xuất ý bất ý, quân Nhật không đề phòng nên không sắp sẵn súng đại bác để đối phó, phải dùng độc chiếc một thứ súng lớn thôi.

QUÂN NHẬT TUYÊN BỐ CHIẾM TANG TAO...

Tiên thiên chấn, 10-9 — Tổng hành dinh Nhật ở đây thông tin rằng hồi chiều thứ tư quân Nhật đã hạ được thành Tang Tao. Thành nầy ở bên đường xe lửa Bình Tuy, cách xa Tiên thiên chấn 18 bài lý.

... VÀ MÃ XƯƠNG

Thượng-hải, 12-9 — Theo đường xe lửa Thiên tân Phổ khẩu, trong đêm rồi quân Nhật đã hạ được Mã xương, sau một trận huyết chiến với tàu quân hai đạo binh thứ 37 và 38 của Tàu.

NHẬT SẼ XÂM PHẠM ĐẾN QUYỀN LỢI CỦA PHÁP Ở QUẢNG CHÂU LOAN CHĂNG?

Thượng-hải, 10-9 — Quân Nhật đã bắn phá bờ biển Quảng đông, nhứt là phía đài Chekouen để lại phái một đoàn chiến hạm tới đó trước cù lao Hải nam, vừa rồi lại phái một chiếc chiến hạm tới đậu trước đất Quảng châu loan là nơi mà hiệp ước 1903 nhận cho Pháp được hưởng quyền lợi đặc biệt cũng như thừa nhận cho Nhật được hưởng quyền lợi đặc biệt ở Phước kiến.

Người ta lo sự rằng sự hành động của Nhật ấy sẽ gây nên những chuyện rắc rối to.

MÁY BAY TÀU THẢ BOM XUỐNG CÁC TRẬN TUYẾN QUÂN NHẬT

Londres, 10-9 — Chiều hôm thứ năm, có chiếc đội máy bay của Tàu bay tới thả bom xuống các trận tuyến quân Nhật ở Hồng khẩu và Dương tự phố làm cho lửa cháy đỏ trời.

(Xem qua trang 3 cột 4)

Ông Quận-công Long-mỹ từ trần

Ông Quận công Long-Mỹ, thân phụ Nam-phương Hoàng-hậu đã từ trần khi 11 giờ khuya 13 Septembre tại Saigon.

Hiện Hoàng-thượng đã truyền cho quan Thượng bộ Lễ tìm một huyệt đất tại Dalat để an táng. Lễ tổng táng sẽ cử hành rất long trọng.

Số thiệt hại về trận lụt vỡ đê ở Bắc-ninh và Bắc-giang

Số thiệt hại về trận lụt vỡ đê ở hai tỉnh Bắc-ninh và Bắc-giang không kể xiết; số người đói kém, không cơm, không áo hàng mấy vạn. Theo *Việt-báo*:

Về nạn đê Yên-định vỡ

Hạt Quế-dương. — Có 27 858 suất đinh; 19.134 mẫu ruộng, thì hầu hết bị tràn ngập.

Hạt Võ-Giàng. — Có 42.362 suất đinh; 29.048 mẫu, thì 3/4 bị ngập vì vỡ đê, còn thì ủng thủy về mưa.

Hạt Tiên-du. — Có 45 777 suất đinh; 21 828 mẫu, thì 2/3 bị ngập vì đê Yên-định vỡ.

Hạt Từ-sơn. — Có 80.963 suất đinh 27.523 mẫu, thì một số ít bị ngập vì đê vỡ, còn 1/3 bị ủng thủy vì mưa.

Về nạn đê Hữu-đê

Hạt Gia-bình. — Có 50.854 suất đinh; 28.309 mẫu thì hầu hết bị hại vì đê vỡ

Hạt Lạng-tài. — Có 37 600 suất đinh; 22 811 mẫu, thì hầu hết bị hại vì đê vỡ và nước mưa.

Hạt Thuận-thành. — Có 43.300 suất đinh; 24 490 mẫu, thì 1/4 bị ngâm nước.

Những hạt bị ủng thủy

Những hạt bị hại về ủng thủy, gồm có:

Yên-phong. — Có 36 669 suất đinh; 23 352 mẫu, thì hầu hết là bị ủng thủy.

Về tỉnh Bắc-giang, theo bản liệt kê của phủ huyện thì có 113 ngàn mẫu (113.000) ruộng cấy vụ tháng mười, bị nước cướp mất. Phủ Lạng-Giang và huyện Yên-dũng là ngập nhiều hơn cả: Lạng giang bị ngập 40 ngàn mẫu; Yên-dũng bị 31 ngàn mẫu.

440 NGÀN NGƯỜI ĐÓI Ở BẮC-GIANG

Theo cuộc điều tra của quan Tuần-phủ Đặng-quốc-Giám, từ 25 Août tới nay, số nạn dân có 140 ngàn người (140.000). Có một số đông, lúc nước ngập vào nhà, leo lên nóc tránh nước, ở 3, 4 ngày chịu đói, chịu lạnh; có một ông già 70 tuổi ngồi trên nóc nhà chịu đói 6 ngày, sau cứu xuống thì ông mệt không thể nói được.

HỘI CỨU BẨN LÂM THỜI ĐÃ CẤT XONG 24 GIAN NHÀ CHO NẠN DÂN

Ban Cứu tế lâm thời ở Bắc-ninh định làm 100 nóc nhà tranh tại làng Đại-trang để chứa nạn dân. Ngày 16 Septembre đã cất xong 24 gian, mỗi gian chứa được 10 người. Hội sẽ chọn người nào già yếu và nhiều con thơ hơn hết để cho ở 24 gian nhà kia, và phải gạo, củi, lại chọn kẻ mạnh khỏe thời cấu cho họ.

Nỗi khổ của chính-trị-phạm được ân-xá có điều kiện

Bản báo nhận được bài dưới này, bày tỏ sự sống khổ của chính trị phạm Trung-kỳ. Vì so với chính trị phạm ở Bắc-kỳ được quan trên giúp đỡ thì tình cảnh nói trong bài này, mong nhà cầm quyền chăm chước cho họ nhờ. L. T. S.

.·.

Những chính trị phạm được ân xá ở miền trung và nam Trung-kỳ, phần nhiều về sinh nhai bằng nghề buôn bán. Như hàn vốn nhau lập tiệm bán sách báo, còn đi buôn bán sản vật trong nước như bắp, sắn, đậu v. v...

Sống trong cách rất vất vả, vì lần đầu mới bước ra thương trường, họ phải chịu thiệt thòi lỗ lã, quan địa phương đã không giúp đỡ (như ngoài Bắc, quan trên kiếm việc và giúp vốn), lại còn tìm cách làm khó khăn rất là tội nghiệp.

Lời phàn nàn trên, xin chỉ rõ hẳng cớ :

a) Ở Phú-yên (Lahai gare), Liễu và Thanh, cựu chính trị phạm, góp tiền nhau buôn bắp, sắn. Quan địa phương chẳng có ý nghi là muốn «âm mưu» (?) gì, nên nhiều lần kêu lên rầu và buộc phải làm riêng ra.

b) Ở Quảng-ngãi, Tín và Thành, cựu chính trị phạm, cũng bàn vốn lập một thư quán để nuôi sống tạm trong lúc khó khăn. Nhưng cái «Tín-Thành thư-quán» lập chưa được bao lâu thì anh Tín không được phép ở tại tỉnh, phải về quê, buộc phải rút vốn, một mình anh Thành ở lại trơ trọi, lại bị phạt vì tội gián giấy quảng cáo trên cửa tiệm. Tín-Thành thư-quán lỗ vốn, phải đóng cửa.

c) Ở Tourane, Lê-văn-Hiến và Nguyễn-sơn-Trà chủ trương hàng sách Việt Quảng cũng cứ bị khó khăn. Đã hai lần bị tịch thâu gần 150 quyển sách. Những sách ấy cấm do nghị định Bộ Lại mà đất nhượng địa như Tourane là ở ngoài phạm vi pháp luật Nam-triều.

d) Ở Quảng-trị lại có chuyện Trần-công-Khanh, một chính trị phạm được ân xá có điều kiện, như hết thảy mấy người nói trên (trừ Lê-văn-Hiến). Sau một thời-kỳ ra tù, Khanh bằng vào Tourane nhờ Lê-văn-Hiến giao thiệp với một hãng nọ để lấy tiền mua sắm. Buôn bán, tất nhiên phải đi nơi nầy nơi khác, phải trải làng nọ, qua làng kia mới mua được. Thế nhưng quan địa phương nghi là «đi làm chính-trị» (?), nên Khanh bị bắt giam. Tòa án Quảng-trị kêu án sáu tháng tù. Bộ bác đi, nhưng lại bắt Khanh ở tù lại hai năm rưỡi, vì trước kia Khanh bị kết 7 năm tù mà mới ở được 4 năm rưỡi thì được ân xá, nên bắt phải ở tù trả nợ cho đủ. Hiện Khanh đã đày lên Ban-mê-thuột và còn thiếu của hãng nọ ở Tourane mấy trăm đồng do Lê-văn-Hiến đứng bảo lãnh.

Quan Toàn-quyền Brévié đã nhiều lần hứa giúp cho các chính trị phạm, quan Khâm-sứ Graffeuil cũng rất lưu tâm thi hành chính sách bình dân. Lại gần đây đức Bảo-Đại đã có bản Dụ nói về sự đối đãi với chính trị phạm được khoan hồng hơn trước (xem đăng trang 3). Những nỗi sống khổ các chính trị phạm như trên, các ngài có thấu rõ mà chăm chước thế nào cho chăng ?

B. B. lại cảo

VIỆC TRONG NƯỚC

HUẾ

Kết quả kỳ thi Cao-đẳng tiểu-học lần thứ hai

Ngày 6 Septembre vừa rồi, tại Huế, Vinh và Qui-nhơn, đã mở kỳ thi bằng Cao-đẳng tiểu-học (D E P E. I) lần thứ hai. Số thí sinh cả nam nữ cộng là 201 người (Huế 174, Vinh 14, Qui-nhơn 13). Kết quả có 41 người trúng tuyển (trường Đồng-khánh 4 nữ sinh, Qui-nhơn 7, Vinh 3, còn 47 người là các trường công tư ở Huế) lại có 5 người về hàn thương mại.

P. V.

Đùa nhau gãy tay

Khi 5 giờ chiều ngày 11 Septembre nầy, cậu bé Vĩnh-Thế 12 tuổi con ông Bếu-Gi ở gần Kim-long, lớp tan học về đến nhà, cùng bạn học là cậu Đệt con ông Ấm-Quế ở bên cạnh, đùa vật nhau chơi.

Chẳng may cậu Thế té sấp xuống, nằm xếp tay lại. Ban đầu ông Gi trưởng tế xuống, hỏi lâu thấy con đây không được, lại dỡ lên, thì thấy cánh tay bên trái cậu Thế xếp quặp lại, mà rờ nhằm thì vẫn khéo.

Ông Gi liền thuê xe chở con xuống bệnh-viện xin điều trị, quan thầy khám ra thì cậu Thế bị gãy xương cánh tay ấy.

P. V.

Số tiền học phí tăng lên cao quá !

Theo tờ tư của quan Thế-hiến Học-chính xứ Trung-kỳ vừa trình quan Khâm-sứ ngày 7 Août mới rồi, thì số tiền học phí ở trường Trung học Khải-định và Đồng-khánh sẽ tăng lên như vầy :

1) Ban Sơ đẳng tiểu-học, lâu nay mỗi tháng mỗi trò trả 0$90, bây giờ tăng lên đến 1$00.

2) Ban tiểu học, lâu nay mỗi trò mỗi tháng trả 0$50, bây giờ tự lớp nhì trở lên mỗi tháng tăng thành 1$00.

Đương lúc giá sinh hoạt đắt đỏ nầy, mà nếu số tiền học phí tăng cao quá sức, phần đông con nhà nghèo không sao theo học nổi. Vậy mong quan Khâm-sứ và quan Thế-hiến Học-chính chăm chước cho.

Cha mẹ học trò nghèo

Vụ bà già bị ô-tô đè chết đã xử tại Tourane

Theo *Trung-ngoại* ra ngày 14-9 37, bà Nguyễn-thị-Ba 73 tuổi, ở làng Kim-long bị ô tô của quan chánh kỹ sư Louvean đè chết trong lúc ông lới thăm kinh thành Huế, thì ngày 9 9-37 mới rồi tòa án Tourane đã đem ra xử.

Tòa tuyên án phạt quan chánh kỹ sư Louvean 1 năm tù treo và 50$ phạt.

NGHỆ-AN

Chợ Giát sẽ thành một chỗ đô hội

Chợ Giát ở Quỳnh lưu (cách ga Cầu Giát 2 km) trước kia chỉ một chợ nhỏ nhỏ kẻ bán Sông-thao, cũng thường như các chợ khác.

Hiện bây giờ chính phủ còn trù mở rộng thêm mãi: Năm trên thì làm nhà thương, năm nay thì làm, các đình chợ và xây cống chợ, huyện lỵ Quỳnh-lưu trước ở cách hơn 3km, nay cũng dời đến gần đường thiên lý. Ngoài các việc kiến định mở thành phố, sở Lục-lộ còn xếp đặt, đắp cho thành con đường tỷ cần giải tới Tam-lư suốt lên Phủ-Quỳ, cho thầy, bộ giao thông, đặng tiện đường vận tải.

Đã có nhiều tay hào phú đến chỗ ấy, tạo đất và lập nhà cửa phố xá.

L. T.

QUẢNG-NGÃI

Vụ chuyện bao bắp bị mất

Vụ nầy xảy ra ở gần Lam-điền mà ông Dụng chẳng thấy xếp ga kiện nhau, đã đăng T. D

Ngày 10-9-37 sở đòi bên đến tại tòa án Quảng-ngãi, sau những lời cung khai của đôi bên. Quan tòa xử ông Dụng phải bị án phạt.

Cử chỉ của viên kiểm lý hưu ở trong làng !

(Làng kỷ hương ước mà bị vu...)

Sớm mai mồng 4 tháng 8 ta (8-9-37), thầy hương lý làng Tàu-phố, tổng Nghĩa-điền, phủ Tư-nghĩa, đến tòa Liêm-phóng Quảng-ngãi và nhà phủ Tư nghĩa báo trình về sự viên kiểm lý hưu trí, trong làng lấy bản hương ước của làng mới qui định, trong có viên hỷ và dân nhiều người ký chỉ, vu cáo cho làng liên danh ký [chỉ] làm « cọng sản ». Đơn ấy tòa Liêm phòng đã chấp phê sức xét. Còn quan Phủ Tư nghĩa thì không chấp đơn, chỉ diện sức cho chánh tổng Nghĩa-điền về khu xếp.

Hỏi nguyên nhơn vì sao, thì họ nói vì sự viên ấy đòi đất mà làng không thuận nạp, nên chấu làng kỷ bản hương ước mà hãm dọa như thế !

B. N.

Dân kiện lý trưởng những lạm

Làng Phú-nhơn, tổng Tính-[illegible], phủ Sơn-tịnh chúng tôi, Đỗ-Phong làm lý trưởng kể đã 8 năm nay, cậy oai quyền hà hiếp dân lành, làm lắm điều tham

(Xem tiếp qua trang 3 cột 6)

Hai ông Tiên, Phú đã đình việc tuyệt thực

Hai ông Tiên, Phú quản lý và chủ nhiệm báo « *Le Travail* » ngoài Bắc, bị bắt giam ở nhà pha Hỏa lò, vẫn đã tuyệt thực. Sáng 9 Septembre, trạng sư Trần văn Chương cùng đại biểu nhóm « Le Travail » có xin phép vào nhà pha thăm, thấy 2 ông yếu lắm. Ông Phú đã nằm sơn sốt, nằm liệt ; ông Tiên tuy mệt, nhưng đáp lại lời chất vấn của đại biểu : « Chúng tôi sẽ tuyệt thực đến cùng, để biểu tình đoàn kết với các bạn cùng cảnh ở Saigon và đợi ngày bước ra khỏi ngục...

Ông Phú nói : « Tôi yếu lắm, nhưng có chết cũng không hề gì, các anh ở ngoài cứ làm việc ».

Sau 5 đại biểu báo giới đến yết quan Thống sứ nhờ ngài can thiệp. Ngài nói để quan Toàn quyền trở ra Bắc, sẽ xin gởi điện tín về bộ Thuộc địa xin ân xá hoặc tha có điều kiện cho 2 ông Phú Tiên.

5 đại biểu lại trở lại điều đình, nên 2 ông theo lời, định đến chiều 14 Septembre sẽ ăn lại. 3 người sau tội xin hoãn thuế ở Hà đông là Hoàn, Hưu, Lăng cũng theo 2 ông

Giúp nạn dân bị lụt ở Bắc-kỳ

Vô danh Huế.....	2$00
Số trước.....	41$24
Tổng cộng ..	43.24

VẦN-VẬN

Bài văn tế nghĩa-tự-đường

(Tế tổ chung)

Văn bản cũ xoay vào văn hóa mới,
Cuộc đời đổi thay đổi tang thương ;
Hương hỏa tư hóa làm hương hỏa công,
Đạo thánh mới rõ ràng tinh nhật.
Con một nhà há phải kẻ thân sơ,
Khuôn đồng chẳng lẽ nào chia rộng chật ;
Chi thành nâng đỡ, đâu chẳng thấy thiêng,
Đại hội vô già, phải xin theo Phật.
Người nước Việt-nam ta xưa :
Lỗ giữ ơn trời, nuôi bấy nhớ đất,
Tới nay hơn hơn ngàn năm.
Thâm gộc từ đời thứ nhất :
Lạc-Long là ông cha, Âu-cơ là bà mẹ,
trước hai ngài sinh đức tưởng nghĩ ;
Mỵ nương nầy có gái, Quan-lang nầy cậu trai, mới một họ đông đầu vạn vật.
Giống Nam-việt phôi thai từ thuở nọ,
Mười mà trăm, trăm mà nghìn, nghìn mà muôn, ức, triệu, chất chiu tràn khắp tam kỳ
Dòng Rồng Tiên sinh trưởng tới ngày nay,
Ông rồi cha, cha rồi con, con rồi tôn, tằng huyền, mậu mà nguyên lai đồng thất.
Nước một nguồn, vẫn cây một gốc, chung thịt đâu ai bảo chẳng anh em ;
Thác như sống mà mất như còn, nhớ tiên tổ mới gọi là chân thật.
Hiếu phụng tiên hà lẽ hững hờ,
Tình truy viễn cũng nên thân mật.
Sống ở đó, thì thác thờ ở đó, Bắc Nam sao cửa rẽ nhà chia ;
Hôn tu nhân là phách mất tinh nhân, nhân quả há xưa thân nay khuất.
Huống hồ, phong hội gần nay,
Sơn hà nghiêng lệt,
Cột luân thường nếu chẳng vun trồng,
Gây chẳng tộc e ngày rơi đất.
Dân một nước là con một họ, nếu xa nhau, e đến nỗi quên nhau ;
Người chẳng thành thì qui chẳng linh, sự trước mắt sẽ đâu cùng sau mắt.
Chúng ta há phải chim muông ;
Nghĩa ấy càng nên son sắt.
Vì vậy anh em ta :
Tìm đường vinh cửu sinh tồn,
Phá cách phân ly giáp ất.
Nhóm vô số gái gái, trai trai, già già trẻ trẻ, trên bàn thờ trông ngắng linh linh ;
Trải đặt phen qui qui, lạy lạy, đứng đứng, ngồi ngồi, dưới hương khói chung đồng ruột rột.
Há phải rằng đua đuổi thói thường ;
Vẫn cốt để phơi bày tình thật.
Họa may linh tổ tiên hết sức phù trì,
Xui khiến giống dân tộc thêm chín gần chặt.
Đỡ dần nhau trong lúc gian nan,
Cứu trợ nhau trong cơn bịnh tật.
Trụ nhà lớn giữa hồi mưa gió, chống đỡ muôn tay ;
Đưa thuyền lớn qua trận ba đào, hát hò bốn mặt.
Đó là thâm ý của nhà nghĩa lý nầy,
Trật trông mong cho nòi giống Tiên Rồng vạn đặt.
Trên kỳ nguyện tổ nước ta nơi lấy tinh thần,
Dưới xin đồng bào ta chớ chỉ trông vào vật chất.
Lòng gởi cao xa,
Lời đăng vắn tắt.
Phục duy thượng hưởng !

Phan-Sào-Nam

.·.

L. T. S. - Người xin bài văn nầy, nằm trên có gởi thư thăm cụ mà không nói xin văn. Nay được thơ sau nên cụ mới viết xong.

ĐÍNH CHÍNH

« *Tiếng dân* » số 1102, dưới mục « Hội chợ Quảng ngãi », về món hàng ở Quảng nam có kể « Bao tay của Phan nhật Tân » vì gian hàng nầy đề : « Phan nhật Tân, Bao tay Falfon « Bao tayo là cái tên lăng, còn ông Nhật Tân bán đồ lisses và soieries.

Sức mạnh vô-hình

(Tiếp theo trang 1)

như trước, đối ngoại thì quen thói dua hót, đối nội thì tự tư tự lợi, có bọn hán gian lại làm tranh hỗ cho người ngoài nữa, rõ cái lòng «biết hổ» đã chết mất. Lòng chết thì nước làm sao còn được !

«Tưởng Ủy trưởng đề xướng cuộc «tân sanh hoạt», nêu 4 cái diềng «lễ, nghĩa, liêm, sỉ» làm tiêu chuẩn. Trong 4 cái ấy, «lễ, nghĩa» và «liêm» như một bộ máy, mà «sỉ» tức là cái dầu máy phát động; nếu không có lòng biết hổ thì như bộ máy đã hỏng, diềng sẽ không trương ra thì nước đến mất; vì cứu quốc cần có sức mạnh, mà sức mạnh do lòng biết hổ ấy sanh ra. Vậy nếu riêng chữ «sỉ» trông cho người nước chú ý...».

Đọc lời tuyên ngôn của Tưởng giới Thạch cùng bài bia «tri sỉ» của Ma hồng Qui, thấy rõ cuộc Trung Nhựt xung đột ngày nay, người Tàu vẫn tự biết võ lực kém Nhật, mà dám hăng hái chống cự một cách mạnh dạn hăn hỏi, khác với cuộc Mãn châu năm trước, rõ nhờ sức mạnh «biết hổ» kia chiếm một phần rất quan trọng.

Nếu không có lòng «biết hổ» thì những tay hán gian vẫn là con đường phú quí vinh hoa, dủ lên mặt với đời, cần gì đến dân, đến nước mà hy sanh cho mệt ?

Lòng «biết hổ» quan hệ với đời to tát thay ! Kia những kẻ công việc như con nhái mà tự thổi phồng như con bò, không rõ họ có lòng tu ố ấy không ? Xem chuyện trên mà đau xót cho cái họa «chế: lòng» nhỉ !

CHÍNH-PHỦ ĐÔNG-PHÁP

CUỘC XỔ SỐ ĐÔNG-PHÁP

KỲ THỨ NHỊ NĂM 1937

900.000 đồng bạc

Chia làm NĂM BỘ mỗi bộ 180 000 vé mỗi vé 1 đồng bạc. (NAM KỲ, CAO-MÊN, BẮC-KỲ, TRUNG KỲ và AI-LAO) Nơi xổ định ở HANOI, và thôi bán vé trước ngày xổ 2 ngày. Các ngày xổ số sau nầy :

5 Août. 9 Septembre. 14 Octobre. 2-12 1937 và 5 -1938

Mỗi lần có 4029 số trúng như sau nầy :

1 số trúng	4.000$	4.000$
8 »	1.000.	8.000.
60 »	100.	6.000.
360 »	50.	18.000.
3 600 »	10.	36 000.
4.029		72.000$

Có năm số lớn chung cho cả 5 bộ

Xổ tại HANOI ngày 6 tháng giêng năm 1938

1 số trúng 100.000$ 1 số trúng 40.000$
1 » » 20.000. 2 » » 10.000.

Những vé hoặc trúng hay không trúng về năm kỳ xổ của năm bộ đều được dự vào cuộc xổ chung lấy 5 lô lớn.

CHÚ - Ý : BỘ NAM-KỲ từ số 000 000 đến số 089 999 và từ số 100000 đến số 189.999 — BỘ CAO-MÊN từ số 200 000 đến số 289 999 và từ số 300.000 đến số 389 999 — BỘ BẮC-KỲ từ số 400.000 đến số 489 999 và từ số 500.000 đến số 589 999 — BỘ TRUNG KỲ từ số 600.000 đến số 689 999 và từ số 700 000 đến số 789.999 — BỘ AI-LAO từ số 800 000 đến số 889 999 và từ số 900.000 đến số 989 999

Phú - Xuân Học - Hiệu

(HUẾ)

Thi bằng Tốt-Nghiệp Thành-Chung, kỳ thứ hai nầy (2e session), học sinh Bổn-trường đậu được 9 người :

(Lê thường-Anh, Nguyễn-Bộ, Huỳnh-văn-Cát, Lâm-Lợi, Lê-đình-Sum, Thái-Tiêm, Nguyễn-Tiết, Cao-cử-Toản, Phạm-công-Thường)

Cộng với 6 người kỳ đầu (1ère session) :

(Lê-văn-Của, Trương-đình-Lăng, Lương-Nhiều, Nguyễn-Phục, Nguyễn-đăng Sung, Trương-văn-Xuân).

Cộng cả thảy là 15 người.

.·.

Đến 15 Septembre, sẽ mở thêm :

1 lớp L. A. M. S.

1 lớp TỨ NIÊN BỔ-TẬP (4e Année Complémentaire) cho những học sinh muốn học lại lớp Tứ-niên để sang năm đi thi bằng Thành-Chung cho chắc chắn hơn.

1 lớp dạy riêng để đi thi BREVET ELÉMENTAIRE và B E P S (Thi 2 bằng nầy không cần phải có livret và không hạng lệ mấy năm học)

CÁC GIÁO VIÊN : M M. Trần-văn-Các, Cao-đẳng Sư phạm
Tạ-đình-Cung — id —
Nguyễn-bá-Cường, Cử-nhân Văn-chương
Nguyễn-đức-Hinh, Cử-nhân

Đã có đĩa Victor mới

BAN **PHỤNG-HẢO**

Cô Phùng-Hà, Tư-Sang.
M.M. Năm-Châu, Tư-Ut ca nhiều tuồng mới đặc sắc.

SOCOA
—HUE—

ĐẠI-LÝ ĐỘC-QUYỀN
PHILIPS RADIO
VÀ
PILOT

Sữa

NESTLÉ

hiệu CON CHIM

Sức Khoẻ Của Trẻ Con

Nhiều Chất Bổ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh các nhà thương binh và các trường học Lycées ở Khắp Đông-Dương

ĐÀN ÔNG THẬN HƯ

THUỐC LƯỠNG NGHI BỔ THẬN

của Lê-huy-Phách là thứ thuốc « bổ thận » hay nhất ở xứ này!

Thận là cơ quan hệ trọng cho sự sinh dục của đàn ông. Thận suy sinh nhiều chứng: đau lưng, váng đầu rụng tóc, mờ mắt, ù tai, thân thể đau mỏi, buồn bã chân tay, tiểu tiện khi trong khi vàng, tinh khí loãng... hoặc sinh ra mộng tinh, di tinh, hoạt tinh, nhiệt tinh, lãnh tinh, liệt dương. Các bệnh này đều làm kém đường sinh dục.

1) *Di tinh.* — Khi cường dương, không cứ lúc nào, tinh khí không kiềm được, mà tiết ra.

2) *Mộng tinh.* — Khi ngủ tưởng giao hợp với đàn bà, tinh khí cũng ra.

3) *Hoạt tinh.* — Tinh khí không kiềm. Khi giao hợp tinh khí ra mau.

4) *Nhiệt tinh.* — Tinh nóng.

5) *Lãnh tinh.* — Tinh lạnh.

6) *Tinh khí bất sạ nạp tử cung.* — Tinh khí rỉ ri, không bắn vào tới tử-cung.

7) *Liệt dương.* — Gần đàn bà mà dương không cường được.

8) *Sau khi khỏi bệnh phong tình.* — Đau lưng, rụng tóc, váng đầu, khắp thân thể đau mỏi, ước qui đầu, tiểu tiện có ít vần...

Có các bệnh kể trên dùng LƯỠNG NGHI BỔ THẬN số 20 của LÊ HUY-PHÁCH đều khỏi cả. Bệnh lâu năm lắm cũng chỉ dùng tới 2, 3 hộp đã thấy hiệu nghiệm lạ thường! Giá 1$00 một hộp.

Thuốc này bào chế rất công phu có vị phải tẩm phơi hàng tháng để lấy dương khí; Có vị phải chôn xuống đất đúng 100 ngày để lấy thổ khí. Thuốc này làm toàn bằng những vị thuốc làm cho thận bộ được sinh khí, cố tinh, và đắt nhất là vị « hải cẩu thận ». Công hiệu của thuốc này không phải là nhỏ vì nó giúp cho mọi người được toàn toàn như ý!

ĐÀN BÀ BẤT ĐIỀU KINH

Uống 1 hộp thuốc «Điều-Kinh» của LÊ-HUY-PHÁCH khỏi ngay

Kinh hành khi lên tháng, khi xuống tháng, hoặc 2, 3 tháng mới hành kinh một lần, hay thấy kinh 2, 3 lần trong một tháng... tức là kém huyết mà mắc bệnh bất điều. Kinh đã không điều, còn sinh ra nhiều chứng: váng đầu, ù tai, chóng mặt, mỏi xương sống, ăn ngủ không điều hòa...

ĐIỀU KINH CHỦNG NGỌC số 30 giá 1$50. Riêng dùng cho các bà đã có chồng mà mắc bệnh Bất điều. Dùng một hộp thuốc này kinh điều ngay, lại mau có thai.

ĐIỀU KINH BỔ HUYẾT số 21 giá 1$00. Riêng dùng cho các cô chưa có chồng. Dùng một hộp thuốc này kinh nguyệt điều hòa, tăng thêm sức lực, khỏe mạnh luôn luôn...

LE-HUY-PHACH

N 149, RUE DU COTON, 149 — HANOI

ĐẠI LÝ Ở TRUNG-KỲ. — Thanh hóa: Thái Lai 72 Route Bà thầy. Vinh: Sinh Huy 59 phố ga. Huế: Văn Hóa. 29 Paul Bert. Qui Nhơn: Trần văn Thắng Av Khải định. Quảng-Ngãi: Lợi-Hưng Route Coloniale 1 Khatrang: Ng. Đình Tuyển Tailleur tonkinois. Tuy hòa: Ng-x-Thiều. Đà-lạt: Nam Nam được phòng. Phan-rang: Bazar Tô-văn Phương: Ích công-thương-cục. Faifoo: Châu-Liêu, 223. Pont Japonnais. Pleiku, Thái quang Khanh. Và khắp các tỉnh lớn Trung, Nam, Bắc, Ai-lao, Cao-mên đều có đại lý cả.

Một đạo Dụ về chính-trị phạm ở Trung kỳ

Ngày 9 Août 1937 quan Toàn-quyền đã ký nghị định duyệt y đạo Dụ của đức Bảo-Đại về chánh-trị-phạm ở Trung kỳ, bổ khuyết về Dụ ngày 30 Avril 1934.

Theo đạo Dụ mới này, vợ, con, cha mẹ, ông bà, cha mẹ vợ, anh em chị em, chú bác, cô dì, cậu mợ, cháu trai, cháu gái, anh em họ hoặc người dở dẫn các chánh-trị-phạm được phép vào thăm trong nhà ngục. Những người khác muốn vào thăm phải có giấy phép của quan Thượng bộ Tư pháp cho.

Viên quản ngục có thể bắt người vào thăm phải đưa trình giấy nhận thực họ hàng với người bị giam do chức dịch nơi người ấy ở phát cho. Lúc nói chuyện phải có người cai ngục chứng kiến.

Chánh-trị-phạm được phép gửi thư và nhận thư, song các thư gửi đi và gửi đến, đều phải qua viên quản ngục xem xét. Những thư thông tin tức hoặc bàn cãi về chánh trị, đều phải giữ lại trình quan trên. Chánh-trị-phạm không được viết thư nói về việc không quan hệ đến bản thân mình. Thư nào nói xấu nhà ngục, sẽ bị hủy đi và người viết thư sẽ bị phạt; điều kiện trên không kể về đơn của các tội-nhân viết trình nhà đương-chức.

Chánh-trị-phạm được phép mặc quần áo riêng của mình, trừ khi việc mặc quần áo riêng ấy là một cớ làm mất trật tự — nếu không mặc quần áo riêng, chánh-trị-phạm cũng được mặc quần áo khác các thường-phạm.

Chánh-trị-phạm được phép nhận hoa quả, bánh trái, đồ giải khát, chè, cà phê, sữa, thuốc lá, thuốc lào ở ngoài gửi vào.

Chánh-trị-phạm phải giam riêng thường-phạm và không phải làm công việc gì; nhưng nếu gì bằng lòng làm việc thì viên quản ngục sẽ tăng thêm thức ăn và biệt đãi. Họ lại được phép để dành tiền theo thể lệ quan Thượng Tư-pháp định sẵn.

Cách trừng phạt chánh-trị-phạm phạm tội trong nhà ngục như sau:

1) Làm việc « corvée » 8 giờ rưỡi một ngày trong nhà ngục (sáng 4 giờ rưỡi, chiều 4 giờ) từ 1 đến 5 ngày;

2) Cho ăn cơm lạt nước lã từ 1 đến 2 ngày;

3) Bỏ xa-lim từ 1 đến 7 đêm.

4) Bỏ xa-lim luôn 30 hôm, mỗi ngày được ra ngoài 2 giờ và mỗi tuần được ra ngoài 6 giờ;

5) Không cho hưởng các lượng khoan hồng trong một thời hạn nhất định; thời hạn ấy sẽ không quá nửa hạn tù và không quá 10 năm khi tội-nhơn bị án khổ sai chung thân.

Việc cho tội nhân đọc sách thì do luật lệ riêng mỗi lao định.

Cuộc Trung-Nhật

(Tiếp theo trang 1)

Thượng hải, 10-9 — Máy bay Tàu lại thả bom xuống các chiến hạm Nhật trên sông Hoàng phố.

TÀU SẼ CHÍNH THỨC KHAI CHIẾN VỚI NHẬT?

Thượng-hải, 13-9 — Thông tấn *Reuter* cho hay rằng có nhiều tờ báo Tàu xin Chánh phủ Tàu nên chính thức khai chiến với Nhật, vì đã tuyên bố khai chiến thì Tàu có quyền tịch thâu hết thảy của Nhật ở Tàu, chẳng hãy bỏ những tờ hiệp ước đã ký tên với Nhật v. v...

QUÂN NHẬT CHIẾM TRẤN ĐẠI ĐỒNG Ở SƠN TÂY

Đông kinh, 12 9 — Theo những tin tức ở Hoa Bắc gửi về thì quân Nhật đã chiếm được các nơi như Biên thành, Trương gia khẩu, Đại đồng thông Đại thạch khẩu và Hương cảo

NGA LẠI BẮT TÀU NHẬT NỮA

Mặc tư khoa, 10 9 — Một chiếc tàu tuần bờ biển của Nga bắt chiếc pháo hạm O aka Maru của Nhật. Chiếc pháo hạm này đậu trong phần biển cũ lao Khabouvak của Nga. Viên quan ba và 16 thủy thủ Nhật bị bắt cầm lại.

KHO CHUYỆN

Kỳ xổ số Đông-pháp mới rồi (9 9 37), tại Saigon xảy ra tấn kịch nhà in bịp người buồn cười lắm.

Chẳng là số xổ, ai có số cũng ngóng ngóng đó, một nhà in nọ nhờ in đại ra một mớ giấy số trúng bán để tranh công các nhà in khác (sự tranh nhau từng phút từng khắc chứ không vừa), nên in số trật lất hết, có kẻ mua đó, không trúng, phát tức, lại mua một tờ khác của nhà in Jn Viết (nhà in này có đề chữ nhà in, còn nhà in đầu kia không đề) thì hai giấy số trúng khác nhau. Biết mình bị lật, người đó số ấy liền kiện nhà in vô danh kia. Vì vậy một bọn bán giấy in số ấy bị bắt, các giấy trật ấy bị thu sạch.

Vậy cho biết ở đời, bất kỳ chuyện gì, kẻ nào trá cũng chăm chăm nhắm vào cái thích của người mà thì ngon bịp! Chuyện nhỏ chuyện lớn gì cũng thế cả. Nhật-bản cướp nước người, đưa thanh niên Tàu, Triều-tiên vào đường khoái lạc, thả ra những thuyết xã-hội rồng tuếch cho diệt mất tinh thần quốc gia, mà họ gọi là « vô-minh », « hợp thời », đều là cách đó

Dưới khoa học này, đáng lẽ mấy anh thầy bói, tướng, số, nên xếp nghề cho rồi. Vận mạng tốt xấu, cảnh phúc hoạ, ngày nay người ta nhờ nơi hai bàn tay chắp bỏ óc, không ai tin nơi lỉ miệng « thần thánh » của các ông đâu. Vậy mà bọng người ấy vẫn đang gượng! Chính vì gắng gượng theo nghề bói, Đỗ-tân-Hinh, 33 tuổi ở làng Phú nhuận (Nam-kỳ) làm không ra ăn, anh ta bực mình, vừa rồi (theo *Công luận* ra ngày 10-9-37) phải nhảy xuống cái giếng sau nhà tự tử!

Một cái gương cho kẻ đeo theo nghề gạt người bằng lối bán thần buôn thánh.

Theo báo «MAI», trong đạo quân 29 của Tàu, đạo quân làm cho Nhật nhiều phen thất vía, hiện có vị Lữ trưởng Nguyễn huyền Vũ, người ta nói là người Việt nam. Không biết tên Việt nam là gì, chứ Nguyễn huyền Vũ sang Tàu từ thuở nhỏ, gặp một ông lão phú ở Hồ bắc nhận làm con nuôi, lớn lên cho học trường binh, rồi thành người Tàu, theo trận mạc nhiều năm, lập được nhiều chiến công, mới thăng Lữ trưởng mấy năm nay.

Cũng theo báo «MAI», Quách mạo Nhược, một nhà văn có danh, vì bất đồng ý kiến về chính trị, năm 1936 Quách bỏ sang Nhật ở luôn, khuynh tả phái, thường viết hài công kích Tưởng giới Thạch. Ở Nhật đã có vợ Nhật và có 3 con. Mới đây tháng rồi, Quách nặng lòng vì nước, phải giết mối tình, bỏ vợ con ở Đông kinh trốn xuống tàu về nước một mạch.

Họ Quách nông gì nông vậy! Thiếu việc hung tai, làm ra đồng nào cung cho bà đầm, cho con cái, sắm hàng gấm phủ vào cho đẹp, phấn sáp thơm cho thơm, và nào xi nê, khiêu vũ... lắm trò vui, chiều chiều cắp nhau đi dạo cho ra mặt « văn sĩ » ra mặt « thượng lưu » không sướng sao lại về quê nước cái chết! Nhưng họ Quách là người khác thường, không phải kẻ tầm tầm, ông quyết tìm cái sung sướng tuyệt đối.

Lại một chuyện xảy ra ở cầu Trường-tiền

Lính tây xô cái xe đạp, cậu bé trên xe xuýt rơi xuống sông!

HUẾ. — Tối 16 Septembre, vào khoảng 9 giờ tối, cậu Nguyễn đình Quảng, 15 tuổi, con cụ Hiệp tá tri sự Nguyễn đình Hiển, học sinh lớp đệ nhị niên Cao đẳng tiểu học trường Thuận hóa, cỡi xe đạp từ bên đường Paul Bert đi qua cầu Trường tiền; đến giữa chặng cầu tạm, có 3 người lính tây đi chính giữa cầu (theo lẽ đi không thì đi trên đường lề), một người trong 3 người xô cái xe ngã, cậu văng ra ngoài cầu, may cậu chụp được thanh sắt bắn riết mới khỏi rơi xuống sông, song thanh sắt va vào má và trán bị thương.

Lúc đó, hai người tây chạy trốn, một người dăng tay cản không cho người ta đuổi theo bắt.

Trước mặt ông cai cảnh sát bóp Đông ba, cậu Quảng, cùng bác bỏ lít gác cầu trong lúc ấy và một người chứng đều khai như trên.

Hiện cậu Quảng đương nằm điều trị tại nhà thương, còn có nội thương gì nữa không thì chưa biết.

Lính tây ra đường thường hay có chuyện xô xát, huống đoạn đường cầu tạm là nơi nguy hiểm có yết thị cách đi đường, có lính gác thường xuyên, mà còn xảy ra cái «cas» như trên, nói gì nơi khác.

— S —

Trời nóng giết người

Các nhà có con nít nên để ý

Các nắng khi trời độc địa nóng nực, nên con người mà nhất là trẻ em thường hay sanh ra ban cua, ban trắng, ban đỏ, ban đất, trái trời, trái rạ, trái giống, v. v... làm cho nóng nẩy trong mình như lửa đốt, hay là nóng cơn lạnh, miệng môi khô khan khát nước, nhức đầu, tức chí rất liệc, nếu không nơm trị để lâu nhập vào Tim, Caoq, Tỳ, Phế làm cho nóng mê man, sốt, nói xàm, bất cứ nguy hiểm cho tính mạng vô cùng, hãy dùng thuốc THỐI NHIỆT TÁN hiệu ÔNG-TIÊN trong 5 phút hết liền. Chẩu như vậy. Mỗi gói: 0$10.

Người kén xổ cách nào?

Dùng thuốc tiên xổ hiệu ÔNG TIÊN cũng đặng vì không đau bụng, không phạt ti, không đau bụng, khỏi sản hiệu cắt, lúc đang cứ việc ăn uống như thường nó xổ vô số đàm đạnh phần dơ và sán lãi. Mỗi gói: 0$10

Thuốc ho bổ phổi hiệu ÔNG-TIÊN

Trị ho gió, ho phong, ho sổng, ho cảm, ho đàm, ho có đàm hoặc không đàm cũng đều bà có thai mà ho, ho sản hậu, dùng đến thuốc này, qui Ngài cũng sẽ vui lòng khen tặng vô cùng. Mỗi gói 0$10. Có bán khắp nơi và hãi chi cuộc Saigon, 224 rue d'Espagne. Dakao, 126, Boulevard Albert 1er bên chợ nhớt.

Việc trong nước

(Tiếp theo trang 2)

những, dùng người cùng một họ, làm vì cảnh mà lạm tiêu công quỹ của làng, kẻ ai bạc có 3833$, lên có 2030 ang.

Ngày 24 tháng 6, chúng tôi đã đệ đơn đến tòa Sơ cấp Bon-tịnh (có kê tụng khoản), nhờ quan Phủ xét xử. Đương trông mong, thì ngày 24 tháng 7 ta năm nay, quan Phủ về tại nhà ni tìm của làng, thôi tì các hạng dân trong làng đến hiểu. Người nào muốn ra ứng cử làm lý trưởng, thì phải làm đơn tình nguyện nộp tại nha, hạn trong 15 ngày. Nếu hết hạn đó, không ai tình nguyện thì quan về tăng lên cử...

Dân chúng tôi vừa nghe mấy lời hiểu, đều có vẻ ngạc nhiên. Vì Đỗ-Phong làm lý trưởng, độc quyền lạm tiêu của làng, nay dân đã kiện mà không thấy quan xử, lại tự nhiên sắc cử lý trưởng, thì vụ kiện kia bỏ qua hay sao? Chúng tôi lấy làm đo quá. *Mấy người dân làng bị*

BÌNH-ĐỊNH

Sự nhũng lạm này đã thấu đến quan trên, mà hiện còn lôi thôi!

Làng An xuyên, huyện Phù-mỹ, bọn hương lý và cường hào làm nhiều điều nhũng lạm, như: Thừa nhận nộp tiền trích lục, đem đất, rừng cây và ruộng của công cho bà con mướn rẻ mà không cho dân biết (làng có 383 dân mà chỉ 19 người ưng thuận), cựu lý Đoàn chiếm một sở đất, hạn 3 năm, mà y chiếm luôn 13 năm không trả lại, việc quan cấp tháng 8 năm ngoái đến năm nay mà chưa xong v. v.

Dân kêu tại huyện, không xét. Ức quá, dân có kêu tới tòa Sứ; quan Sứ thấy rõ đều ức oan dân, có sức cho huyện đến giả của công đã tiền trích lục công điền, cùng bao nhiêu quân cấp cho dân và quân cấp trong cách bất thấm

Vậy mà quan Huyện đã về làng để thi cấp đến 2 lần cũng chưa xong.

Hiện dân còn đương kêu. Dân

CHỮA khỏi hẳn và chóng

BỆNH LẬU

chảy mủ, mới hay cũ đau lưng tiểu và bàng quang bằng

THUỐC BAO

JANOL

Thuốc mới chế, bằng dầu cây, không có mùi

Kiến hiệu bằng mười thuốc Santal

PELLIER, 117 ter, Rue Ordener, PARIS

và các hiệu bào chế tốt

Hoa: F. INFFET, Pharm Centrale de Hanoi-Viêt

XÀ-PHÒNG NHÀ-QUÊ

Xà phòng Nhà-Quê mới ra đời và được chứng nhận tại Tòa Qui-nhơn rồi. Các Cô, các Cha và các bà nhà Phước mua dùng nhiều và có lời khen: « Xà phòng Nhàquê tốt hơn hết ».

Tại sao xà phòng Nhàquê tốt hơn các thứ khác??

Vì
1/ Nấu theo kiểu Marseille, lọc lấy thuốc ra bỏ hòa mới thành xà phòng được.
2/ Xà phòng Nhàquê ở chính nơi thổ sản dừa, nên nấu tinh phần đầu.
3/ Xà phòng Nhàquê không tốp, giặt ít hao, nhiều bọt và mau trắng y phục lại khi ít nước mà không hôi

Vậy các Ngài nên coi chừng các thứ xà phòng phấy sống, vì dùng đến phải mau hư y phục!!

Xà phòng Nhàquê mong các Ngài cảm lòng tín thành cho nên kỳ nghệ nước nhà mới mở lần đầu tiên nơi chăng gặp được đồng vững và thịnh vượng, rất đỗ ta.

Xà phòng Nhàquê cần nhiều Đại-lý để tư cách khắp nơi

Ngài nào cần hỏi điều gì, xin viết thơ thương lượng

Savonnerie Nhà-Quê

NGUYỄN-NGỌC-THINH

Fondé pourvoir

BÌNH-DƯƠNG

(Annam) *Phú mỹ*

Số 8

THI TÙ TÙNG THOẠI

MINH-VIÊN

(*Tiếp theo*)

Sau lính ra, cửa khóa rồi, tôi nhìn thấy người bệnh kia mặt đen như than, tay chưn như ống quyển, hai mắt nhắm khít, không còn là hình dạng người, hơi thở như sợi tơ, chừng như muốn tắt nghỉ; trong lòng cảm động, lại gần nhìn kỹ một chập lâu mới nhận ra, thì không phải người nào lạ mà chính là Châu-thơ-Đồng-liên-sanh! Mà ốm o gần chết vì đã tuyệt thực trên 20 ngày nay.

Tôi gọi thử:

— Châu tiên-sanh! Châu tiên-sanh! còn nhìn biết tôi là ai không?

Khi ấy Châu-quân mở 2 mắt nhìn tôi một chốc lâu rồi nói nhỏ nhỏ trong cổ:

— Minh-Viên-quân, tôi làm cái dễ, còn anh em gắng gánh lấy sự khó.

Nói rồi nhắm mắt lại như cây khô vậy.

Hai giờ chiều bữa ấy, Châu-quân bị bồng lên võng chở ra hỏa-xa cùng đi với bọn tù kia. Đến Huế thì Châu-quân chết trong lao Phủ-Thừa.

Bị giam trong ngục mà nhịn ăn, từ Thành Cam-địa Ấn-độ về sau, nhiều nơi bắt chước để thành việc cơm bữa không lạ gì. Nhưng Châu-quân lại trước Cam-địa và nhứt định tuyệt thực đến chết, cao hơn thành hàng Cam-địa một bậc nhỉ!

Tôi có điếu Châu-quân một câu đối:

« Nhân đại ý tử, quân độc bất tham sanh! bát xích tu mi, tu dữ bà sơn đinh nhứt bảo.

Thùy vi kỳ nan, quân nẵi vi kỳ dị, nhứt phần trách nhiệm, các tương tâm huyết cáo đồng bào.

人皆畏死，君獨不貪生；八尺鬚眉，並與河山營一帑.

誰爲其難，君乃爲其易；一分責任，各將心血告同胞.

DỊCH: Cái chết ai không sợ, ngươi lại không tham cái sống suông; tám thước mày râu, thọn với non sông đánh bữa gạo.

Phần khó dễ ai dương, người bồng lãnh ngay phần dễ, một phần gánh vác, đều đem tâm huyết cáo bà con.

* * *

Trần-bạch-Sĩ cũng có câu đối:

Ngã bất nan xả sanh, nại hà tại Trung-thiên-địch sơ khai, Đề lý thất niên liên vị diễn.

Quân nẵi năng tựu nghĩa, nan đắc giả vạn thế kinh độc thủ, Thu-dương thiên tải hậu du văn.

我不難舍生，奈何後中天易初開，美里七年前未演.

君乃能就義，難得者萬世經綸守，首陽千載後爭聞.

DỊCH: Ta có tiếc sống đâu, ngặt vì địch Trung-thiên mới mở đầu, Dũ-lý bảy năm chưa kịp diễn. (1)

Ngươi hẳn theo nghĩa đấy, khó nhứt kinh muôn đời hay giữ chắc, Thú-dương ngàn thuở vẫn còn nghe (2)

Trần-Bạch-si sau đây ra Côn-lôn được tha về, chết vì nạn Duy-tân năm 1917. Câu đối trên đã thấy định kiến của Trần đã định hy-sanh từ lâu

VI

Phương đông theo chánh-thể chuyên-chế, hành-pháp, tư-pháp, 2 quyền nhập một, không có qui-chế « phân-quyền » như phương tây. Vì thế nên kết án xử bậy, nặng nhẹ, ra vào, lên xuống, tự tay quan lại; gọi rằng luật lệ, chỉ là ý riêng của quan: có nhiều kẻ bị bắt giam, hoặc kết án xuy, trượng đồ lưu, mà người bị tội không biết tên tội mình là gì. Rõ là một việc kỳ quái (ngày nay đã tuyên án chớ trước kia không tuyên án cho người tội biết bao giờ).

Tôi bị bắt ngày tháng 2 năm 1908, giam ở ngục Faifo, tháng 5 giải giao tỉnh cứu, tháng 8 đày đi Côn-lôn, trước sau chỉ có buộc khai 2 chuyện:

1/ Ngụy-Tác Hạ ở Nghệ-an (cựu đẳng cần-vương làm lãnh-binh) là một người bình-sanh tôi không hề quen biết gì cả, vu cáo rằng Phan-Sào-Nam vào Quảng-nam cùng Tây-Hồ và tôi mật bội ở nhà Tiểu-La. Sau Sào-nam xuất-dương có gởi mật-thơ về mỗi người một phong, không rõ trong thơ nói gì.

2/ Nguyễn-tư-Trực, Khánh-hòa, khai rằng tôi cùng Phanh-châu-Trinh, Trần-qui-Cáp vào chơi miền nam, khi kinh quá Bình-định cùng nhau làm bài phú «Danh sơn lương ngọc» cùng bài thi « Chí thành thông thánh » và vào Nha-trang cửa Cam-ranh, có xuống xem binh thuyền Nga (lúc ấy Nga Nhật đánh nhau, binh thuyền Nga có đậu ở cửa Cam-ranh mấy tuần, người ta nói toan sang Nhật bản (?)

Hai việc trên, việc thứ 1 là Ngụy-Hạ vu khai có người chúc sử, rành là lời nói « dọc chứng » không chứng cớ gì cả. Đều thứ 2 Nguyễn-Trực khai bài thi bài phú kia vẫn đúng (vì lúc vào nhà y, anh em có đọc cho y nghe). Đến nghi rằng xuống thuyền Nga mà toan sang Nhật-bản, rõ là việc vô lý làm sao!

(*Sẽ tiếp*)

(1) Trần có điếu bộ cách định gọi là Trung thiên địch, tự sánh với địch Thiên tiên của Phục-Hy, địch Hiện thiên của Văn Vương, cũng bọc gan nhỉ! người tầm thường đâu có tên ấy

Dũ lý là tên ngục mà vua Văn Vương bị giam vì làm binh địch trong ấy

(2) Thú dương là núi mà Di đy, Tiền đã không ăn cơm nhà Châu chết đói trên núi ấy.

THƠ TÍN

Ô. Ng. Phương, Hiệu lộc, Thăng bình Quảng nam"
Được 15 biên nhận bao lót và mi 2$00 trả tiền báo đến 10-8-37 hết hạn.

Bà Đào thị Chân, Nhơn lộc, Nghĩa hành Quảng ngãi
Được mandat 4$ đến 17-7-38 còn thiếu 0$82.

Association Sportive et Amicale Bancang
Được mandat 2$ để hết hạn 31-7-37 rồi.

Ô. Hưng Lợi, Chợ gồm, Phú mỹ
Được mandat 4$ đến 16-6-37 còn thiếu 0$12.

Ô. Bát Ích, Chợ dinh, Tân thành, Vinh
Được mandat 2$50 đến 31-12-37 còn thiếu 0$42

Ô. Nguyễn Kiệu, Bình sơn, Thăng bình, Quảng nam
Đã nhận được bao đăng trả tiền báo đến 30-11-37 hết hạn.

T. D.

Lần thứ nhứt

Y-HỌC ĐÔNG-DƯƠNG

Làm chấn động nước Pháp đây là bức thơ ở Marseille gởi máy bay về khen thuốc Sưu-Độc-Bá-Ông Hoàn hiệu Ông-Tiên, nên người mắc bệnh phong-tình chẳng luận nặng nhẹ mà chưa dùng đến thuốc này, chúng tôi dám quả quyết rằng chưa chắc dứt tuyệt nọc.

Có bán khắp nơi Chi-cuộc, Tổng-đại-lý và tiểu-đại-lý nhà thuốc Ông-Tiên.

CHI-CUỘC TRUNG-KỲ

VINH — 49, Rue Maréchal Foch
TOURANE — Rue de Verdun
QUẢNG-NGÃI — Rue de Cửa-Tây
QUI-NHƠN — Rue Gia-long

TỔNG-ĐẠI-LÝ

HUẾ — Vĩnh-Thường
NHA-TRANG — Vương-gia-Bật
PHAN-RANG — Tử-Sơn
PHAN-RÍ — Trần-Viên
PHAN-THIẾT — Nguyễn-văn-Phát
PAKSÉ — Lê-khắc-Nhơn

TIỂU-ĐẠI-LÝ

PhanThiết: Lê nam Hưng, Huỳnh Ngân; Chợ-Lớn: Nguyễn tấn Hựu; Phanri: Trương trọng Hy, Hiệp Bửu, Hồng Ngọc, Nguyễn Vị, Trương Phát, Tân Thành; Dôngiangcang: Phạm trung Chánh; Gone: Nguyễn viết Hoàng; Tourcham: Nguyễn văn Thới; Phanrang: Đỗ Quang; Banghet: Cô Ba; Hình-bác: Quang oanh Hòa; Bammêthuột: Nguyễn văn Chương; Van-Gia: Vĩnh Thái; Phú-khê: Đại Châu; Tuy-hòa: Nguyễn xuân Thiều, Hậu Sanh Dược Phòng, Võ thị Trung, Đề Long (Cung Sơn), Nguyễn Khắt (Tân An), Huỳnh Sỹ (Thạch Thành); Tuy-an: Hiệp-Thành; Song-cầu: Nguyễn-hữu-Tín; Lo-Hai: Phạm-hữu-Lễ; Phú-Phong: Vạn Phước Thành, Huỳnh-Chánh; Sông-Pha: Nguyễn-Hòa; An-Khê: Bài thế Viêu; Pleiku: Nguyễn đức Đã; Bến Đá: Nguyễn Đăng; Thanh-Bình: Nguyễn Thế; Kontum: Nguyễn năng Đức; Bình-định: Nguyễn Liên; Sap-Đa: Lê văn Công; Phú-Mỹ: Nguyễn Tiếu; Sông-cầu: Nam Thanh; Tam-quan: Huỳnh văn Trân; Liên Thông; Đức-Phổ: Nguyễn Thứ; Tra-Cam: Nguyễn Truyền; Mo-Đức: Nguyễn Trân; Song-Ve: Đồng An; Tân-Xã: Tuyền Hiệp; Chợ-Mới: Mỹ Lợi; Bo-gia: Tân Hưng; Dong-Ke: Chế ngọc Liên; Tra-Bong: Hậu Anh; Châu-Đi: Truyền Phát, Nguyễn Hiền; Trà-Bình: Châu Bình Đã, Trần hồn Thành; Diêm-Phổ: Trần cửu Châu; Tam-kỳ: Nguyễn Thế dật Lam; Cho-Dinc: Nguyễn thanh Tích; Ha-Nha: Chu Bình; Việt-An: Chấn Tường; Tra-Kieu: Thân đức Diện; Kỳ-Lam: Nghĩa Hiệp; Fetjoo: Bình huy Dường; Tourane: Phan ngọc Long, Trần ngọc Thanh; Cửa-Hai: Võ hữu Sang; Huế (An-Cựu): Đặng xuân Thụy; Mỹ Xuyên: Nguyễn tính Thông; Mỹ-Chánh: Hàng đức Quang; Quảng-trị: Thông-Hoạ; Đồng-hới: Nguyễn huy Nhuận; Thanh-hóa: Si-Long; Kho-Sanh: Nam Thao; Maong-Phong: Nguyễn văn Nguyên; Savannakhet: Nguyễn văn Cân; Strangtrong: Lư văn Tân; Tourkhek: Đào Tiến; Vientian: Đào Trí, Phan thị Lộc.

Rượu - Chồi Hoa - Kỳ

Sinh-đẻ, Tẻ-thấp, Tập-võ, Sai-gân tim-thịt, Chầy-mỏi đứt-tay, Cảm-hàn cảm-thử, Sổ-mũi hắt-hơi, Đau-xương đau-mình, sáng dậy đau lưng thon điều kiến hiệu.

Muốn mua hỏi ở các nhà Đại-lý bán thuốc PHÒNG-TÍCH «CON-CHIM».

Đĩa hát VICTOR

Phụng - Hào 1937

Miles Phùng-Há, Tư-Sạng.
M.M. Năm-Châu, Tư-Út ca nhiều bản mới đặc sắc. Đĩa hát bộ Saigon TÂN-THÀNH-BAN danh tiếng nhất ở Nam-kỳ. Hướng-đạo, hát Cao-Miên, đờn ngũ âm.

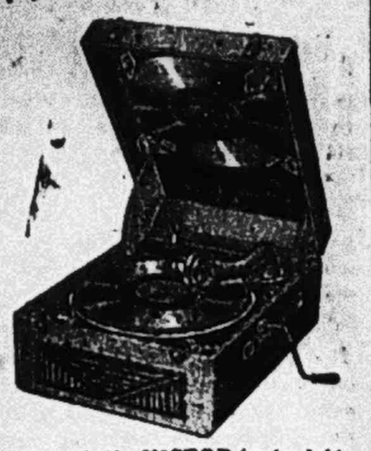

Đại-lý đĩa VICTOR, máy hát DOUGLUS và máy VICTROLA

RCA

LÊ-VĂN-TÀI
82 -:- rue G. Gagnemer -:- 82
SAIGON

HẾT KHÍ LỰC — Chuẩ rất cần thận, rất chóng hiện hiệu, khỏe vô bàn đích. Thì dùng thuốc: PARISIAN PILLS Giá bán 2$ một mươi

LẬU CÓ MỦ — 48 hai bình viên. Đau cùng bàng quang, sưng hàn giới, sáng giọt chầy mủ, nóc nóc. Thì dùng thuốc: BLENNOGÓL GIRENT - 2$

TIÊM LA — Chuẩ rất cần thận, hiếc hiện, bền đâu, dễ đem, theo kịp đi chơi. Dùng thuốc COMPRIMÉS de GIRENT dùng thay thuốc 606 và thuốc tiêm rất lợi. Chân bịnh nầy dùng thuốc gì cũng không khỏi, dùng thuốc nầy thì rất hiến hiệu. Hiệp năm mươi viên: 2$

Gởi kín đáo và recommandée nếu hiệu nhận được tiền, chèque hay mảng da. Muốn gởi theo lối lính hàn giao ngân, hãm trong thư hỏi mua thuốc độ nước số tiền giá thuốc.

Viết thơ mua thuốc và hỏi sách hiếu và lời chỉ bảo tại:

Phòng GIRENT, 19, Rue d'Aubagne, M. MARSEILLE

Chuẩ thuốc: các hàng chế tốt.

Cáo bạch

Các nhà buôn nên biết...

Mỗi nhà chỉ mất có năm (5) xu tem gởi thơ về lấy mẫu và giá hàng ngay thời sẽ được giá hạ, kẻo ít ngày nữa thời giá lại cao hơn.

Nhân tiện xin giới thiệu với các ngài nhà AN-THÀNH mới nhận thêm được máy làm áo chemisette ở Tây gởi về, nên lại mới chế ra các kiểu áo chemisette Croisée lối mới rất đẹp, phần nhiều các bạn trẻ về phái dân mới rất ưa kiểu Croisé AN-THÀNH.

AN-THÀNH có bán các thứ lãnh lụa Nội-hóa, các thứ áo chemisettes, Croisées, Pullovers, Chandails, quần tắm bằng coton và laine, các thứ lối Sport và lối kaki nhà Binh hiện nay đang dùng nhiều, còn nhiều thứ hàng khác.

Bán buôn giá đặc biệt.

AN - THÀNH
N° 41, Rue de la Soie 41 — HANOI

Các Ngài nên DÙNG những RƯỢU HẢO-HẠNG làm ở bên PHÁP

Rượu vang hảo-hạng *BORDEAUX* trắng và đỏ
Rượu vang tốt *BOURGOGNE* « Chauvenet »
Rượu bọt *MOUSSEUX* comte de *VILLIERS*
Rượu sâm-banh *CHAMPAGNES CHARLES HEIDSIECK* ou *LOUIS D'ARZELLES*

BÁN Ở HIỆU

POINSARD & VEYRET

HAIPHONG — HANOI

và các hàng tạp-hóa to.

Représentant pour l'Annam
Trần-Cương — Rue Verdun -:- TOURANE

NHÂN-TẠO-HUYẾT — CỐ-TINH BỔ-THẬN

BỔ HUYẾT-SÁT-TRÙNG — THẬN-HƯ — DI-TINH

Bổ-dưỡng thân-thể — Lọc sạch máu bầm — Làm cho khí-huyết sung túc — Công-dụng đặc biệt là sát được vi-trùng LẬU và GIANG-MAI, và các hàng sài, lở, ghẻ — Già suy yếu, trẻ ít ăn, xanh xao — Đàn bà có mang dùng an-thai — Ở cữ dùng chóng đỡ đa, mau trở lại tươi đẹp.

Một chai 1$50 — Nửa tá 7$50

CHÚ

CHUYÊN-TRỊ: Di-tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh — Khi sơ phát: đau lưng, mỏi vai, mất hoa, tai ù, đầu váng, cổ họng ráo, môi khô — Đêm năm ít ngủ, hay thao thức nghĩ ngợi liên miên, chiêm bao mộng-mị vân vân...: Dù nặng nhẹ, đã dùng đến thuốc nầy là được khỏi hẳn.

Mỗi ve 1$00 — Nửa tá 5$00

Hai thứ thuốc nầy nổi tiếng khắp Đông-Pháp, ngoài những bức thơ minh-tạ đã đăng trước, nay xin dịch bản phân chất, đoạn quan năm ANTONINI ban khen thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT sau khi ngài đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE — HANOI như sau:

« .... Thuốc nầy lấy toàn tinh chất của mười một thứ cây quí, « trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương-pháp bào-chế Thái-« tây, hợp dụng cho người Annam có thể bồi khí huyết, tăng sức « khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouge đỏ máu) tươi tốt « trong sạch và sát trừ được vi-trùng lậu, giang-mai ».

Trích dịch đoạn ngài chứng nhận thuốc CỐ-TINH BỔ-THẬN:

« .... Thuốc nầy không có chất độc, tinh chế toàn nguyên liệu « rất quí như SÂM mật ong v. v... trị chứng đau thận di-tinh ».

NGỦ-TINH DƯỢC-PHÒNG
N° 114 — Hàng-Bông — HANOI

TA NÊN ĐỂ Ý

Ta nên biết rằng, Bịnh đau mắt là một bịnh rất nguy hiểm cho ta, và ta cũng nên lấy hai con mắt của ta là hệ trọng, hễ ta thấy mắt đỏ sáng có nhớ đau mắt gió, vân vân, thì dùng ngay thuốc đau mắt số 8 giá 0$15 1 lọ, mà đau mắt có Màng sá Mộng, toét mắt, đau mắt hột (Trachome) thì dùng thuốc đau mắt số 9, giá 0$20 1 lọ, các bịnh đau mắt nầy dù nặng thế nào cứ tin dùng thuốc của HOÀNG-VĂN-ÁP 67 Ninh-Xá Bắc-Ninh (Tonkin) thế nào cũng mau khỏi, khi mua phải nhận kỹ lọ nào không có tên HOÀNG-VĂN-ÁP là không chính hiệu. PHƯƠNG CÁI NHÀ PHIÊN. Nếu các ngài mua bổ thuốc phiện mà được mau chóng, người lại không mệt nhọc, khi bỏ được rồi lại không sinh bịnh, thì chỉ nhớ ngay thuốc của bản hiệu là bỏ ngay được. Thuốc nầy khi đã bỏ được rồi, hễ trông hay hai mộ liều vào là kiêng nên mửa, giá 1$00 1 lọ, nhẹ chỉ 5 lọ, mà nặng thì 10 lọ là chẳng, xin các ngài đọc bài nầy tôn ơn giới thiệu đáp hộ vì các thứ thuốc có ích cho đồng-bào, các thuốc nầy đã có tiếng xưa nay, thực thế đó, khi mua gởi lính hóa giao ngân, có bán ở Lê-Nam-Hưng Phan-thiết, Quảng-lợi chợ Gồm Phú-mỹ, Mai-Linh 60 Avenue Paul-Doumer Haiphong. Cần đại-lý Huế Saigon vân vân.

BỘ BA!...

MUỐN: TỐT, LỢI, RẺ

XIN ĐỂ Ý MÀ DÙNG:

1) DẦU XĂNG (ESSENCE)
2) DẦU NHỚT (HUILE)
3) MỠ (GRAISSE)

Có dùng mới biết;

SHELL

SHELLCOOL
SHELL A CYL
HUILE SHELL
GRAISSE SHELL

Biết chắc dùng mãi.
Đâu đâu cũng sẵn có
SHELL

SỐT RÉT LÂU NGÀY RẤT CÓ HẠI ĐẾN THÂN THỂ

PHÁT - LÃNH - HOÀN ĐẠI - QUANG

Trừ khỏi bệnh sốt rét rất hay,— Phàm những chứng sốt rét có cơn, sốt rét lâu ngày, sốt rét liên miên, sốt rét ngã nước, (rét rừng) rét nhiều nóng ít, hay là rét ít nóng nhiều, hết thảy các chứng thuộc về ngược tật, hễ uống thuốc Phát-Lãnh-Hoàn Đại-Quang đều khỏi hẳn, trừ tuyệt nọc rét, không khi nào phát lại. Nhất là ở những mạn ngược, sơn lam chướng khí rất nặng, nên hay sinh ra chứng rét rừng, nếu trữ sẵn thuốc nầy mà phòng thân thì chẳng lo chi hết.

Mỗi lọ giá. . . . . 0$10 — 12 lọ giá. . . . . 1$00

KHẮP CÁC NƠI TRONG CÕI ĐÔNG-PHÁP ĐỀU CÓ ĐẠI-LÝ

ĐẠI - QUANG DƯỢC - PHÒNG

29 — PHỐ HÀNG NGANG — HANOI — GIAY NO SỐ: 805

Tiểu-thuyết «Sư Đầu Quái Hiệp» đã ra số 7 đã biếu không. Xin nhớ đón xem.

Imprimerie TIẾNG-DÂN — HUẾ

Le Gérant: HUYNH-THÚC-KHÁNG